

Oudejaarsshow Finkers eerbetoen aan kwetsbaarheid, zachtheid en schoonheid van 2015

1 januari 2016

Met *Amazing Grace*, gezongen door Obama, opent Herman Finkers zijn eerste oudjaarsconference. Een live voorstelling waarin een bij vlagen briljante Finkers betoogt dat veel kwesties in 2015 een beetje scheef en uit verhouding zijn, maar dat de liefde altijd overwint.

In de Leidse Stadsschouwburg werd de Wim Kan-traditie letterlijk doorgezet. Het decor is een stoel met een zandloper, een scheve tafel, enorme stapels kranten en een grote klok die twaalf uur aanwijst. Finkers heeft zijn jasje bewust scheef met twee ongelijke schoenen. Hij maakt gebruik van een notitieblokje. Op een vriendelijke, zachtmoedige manier brengt de katholieke Finkers het grote nieuws terug tot het kleine zoals een goed kleinkunstenaar betaamt.

Religie en geweld

In een rustig tempo rijgt Finkers het voor velen extreme rotjaar met grappen en diepzinnigheid aaneen. In een jaar waar religie en geweld veelvuldig voorpaginanieuws was, toont Finkers zich de openlijk mild-kritische katholieke die bijbelse noties in zijn show verwerkt. Met opmerkelijke omkeringen. De eerste zes dagen van het jaar waren goed, aldus Finkers, maar op en vanaf de zevende dag ging het mis: de aanslag op Charlie Hebdo. Alsof God op de zevende dag geweld schiep.

Maar ook dit grote thema wordt kleiner gemaakt. In elke religie schuilt veel gevaar. Net als een theelepeltje, betoogt Finkers. Want “daarmee kan je mooi een oog uit een oogkas wippen. Of met kurkentrekkers. Nee, er schuilt veel flinterdun denkwerk in onze vaderlandse elite.”

Hij spiegelt zijn eigen geloof aan dit grote thema. Religie, humor en kunst horen bij elkaar, zegt de katholieke Finkers. Wanneer het geloof niet meer tegen grapjes kan en er beeldenstormen ontstaan, opent zich niet de hemel maar de hel. Het katholieke geloof “houdt van humor, het barst van de kunst en de paus staat in de daklozenkrant, het jaar van de barmhartigheid is geopend. Maar voor de rest mankeert er nog veel aan de katholieke kerk. De Maagd Maria bijvoorbeeld was op haar vijftiende jaar zwanger van de heilige Geest. Dus zo oud is al het misbruik in de katholieke kerk.”

Er is veel mis in de kerk, vervolgt hij. “Homoseksualiteit is tegennatuurlijk. Net als over het water lopen en na een paar dagen weer opstaan uit de dood. Je zou ook kunnen concluderen dat homoseksualiteit dus eveneens een wonder is.”

In Nederland gaat de kerk de toekomst in onder kardinaal Eijk. “Ik hoorde laatst mijn pastoor al zeggen: onder een eik groeit niets.” Eijk is als voorzitter van de kerkprovincie. “Hij is hoofd in Utrecht? Domkop zou een betere omschrijving zijn”, aldus Finkers.

Haagse politiek

Van de Vara moest hij het over politiek hebben. Hoewel het niet zijn specialiteit is, meet hij zich met gemak aan de humor van Wim Kan, Freek de Jonge of Youp van 't Hek. “Dat Fred Teeven weg moest, vond ik echt dapper. Hij was net zo lekker bezig met het uitzetten van al die vervelende kinderen.” Hij stelt dat de oud-staatssecretaris zich niet had vergist met zijn deal met een topcrimineel, “want vergissen is menselijk”. Finkers zou “Sander Dekker niet herkennen in een rij cliniclowns”. Sander Dekker is “de broer van Britt Dekker. Britt was de enige thuis die kon leren.”

Finkers hekelt bewindslieden die beslissingen nemen op terreinen waar ze geen verstand van hebben. Een beetje scheef en uit verhouding. “Ik heb niets met kunst, ik weet er ook niets van, dus ik ben erg geschikt om daar in te gaan snijden. Je zult zo'n chirurg hebben. ‘Goedemorgen meneer Van 't Hek, Ik kom bij u een open-hartoperatie doen. Ik weet niets van het hart dus ik ben uitermate geschikt om in u te gaan snijden. Je zou politici toch preventief willen oppakken en laten deradicaliseren.’” Even later wenst hij zijn vriend Van 't Hek beterschap.

Finkers maakt zich zorgen om het opkomend nationalisme en oorlogsdreiging. Hij heeft een bang voorgevoel. In Syrië is de derde wereldoorlog feitelijk al aan de gang, zegt hij. Hoe zou dat in Europa gaan? Komt er een volgende oorlog, zoals hij bespreekt in het Berlijnse hotel met de 90-jarige mevrouw Goebbels, een naam die net zo gewoon is als bij ons Mussert. Europa is niet populair concludeert Herman Finkers, maar dat is wel een beetje scheef en uit verhouding.

Willen jullie meer of minder intelligentie?

Finkers wil links noch rechts bashen, ook niet de ‘nuanceneukers’ van de PVV. “Het enige dat ik wil bashen is het onnodig gebruik van Engelse woorden in de Nederlands taal”. Wel vergelijkt hij Samsom en Wilders met Adolf Hitler. “Als ik heel eerlijk ben, vind ik dat Adolf Hitler zijn haar leuker heeft zitten dan Geert Wilders. En al helemaal van Samsom”. Willen we meer of minder intelligentie? hekelt Herman Finkers de lichtzinnigheid van het populisme, het neo-liberalisme maar ook van de media die erachteraan hollen.

Kwetsbaar, zacht en schoon

Herman Finkers eindigt zijn oudjaarsconference met een positieve boodschap over de kwetsbaarheid, zachtheid en schoonheid van de wereld. De liefde laat zich niet temmen en ze laat zich niet vangen, zo citeert Finkers de nieuwtestamentische liefdesbrief van Paulus. Ons resten geloof, hoop en liefde waarvan de liefde de hoogste is. Finkers spreekt over de benen van Greetje als de schoonheid van Gods schepping. Hij spreekt over het huwelijk. Doodvonnissen en huwelijken worden beide voltrokken. Maar de liefde trekt zich niets aan van de notariële romantiek van een huwelijk.

Om een beetje tegenwicht te geven aan al het nieuwsgeweld “dat nu door Anouschka van Miltenburg wordt versnipperd” actualiseert hij Benedictus van Nursia, de stichter van de Europese gedachte. Hij gaat de diepte in en er verschijnt een naakte danseres op het podium: een novum in de conferencetraditie. “Zo hoop ik hoge kijkcijfers en een hoge waardering te krijgen.”

De tijd trekt haar jas van het jaar uit en staat kwetsbaar, naakt en hoopvol voor ons, letterlijk. “De grondlegger van de hoop was Benedictus van Nursia.” Hij kan voor onze tijd veel betekenen. “De wereld is imperfect dus kunnen wij aan de slag met kwetsbaarheid, zachtheid en schoonheid. God zingt niet, zegt de dominee. Dan heb je nooit een vogel horen zingen, het geruis van de toppen van de bomen, het klokken van een baby aan de borst van zijn moeder.”